

V.OTURUM-TARTIŞMALAR

Ersin Özince, Oturum Başkanı

Tüm bildiri sunan konuşmacılarımıza teşekkür ederim.

Her ne kadar süremiz sarkmış gibi görünse de, bize, bu oturuma ayrılan zamanı aşağı yukarı tam kullanacağız gibi görünüyor.

Dolayısıyla, son 5 dakikayı da sorularla ilgili...

Buyurun Sayın Özyürek.

Mustafa Özyürek

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; gerçekten çok zevkle izlediğimiz bir oturum oldu.

Başta, Özince olmak üzere bütün arkadaşlarımıza şükranlarımızı sunuyorum.

Şimdi bu tartışmaları dinlerken, benim arkadaşlarımla birlikte yönetimde bulunduğum 11 yılı şöyle bir geriye doğru değerlendirme fırsatım da oldu.

Tabii bizde muhasebenin başlangıcı, hiç kuşku yok ki vergi muhasebesi olarak başlamıştır. Maliye Bakanlığının istekleri, Ticaret Kanununun ve Vergi Usul Kanununun hükümleri doğrultusunda zorunluluğu olduğu için defter tutarak bu işe başladık. Ama, daha sonra ekonomi geliştikçe anlaşıldı ki bu yetmiyor, hem kamuyu aydınlatmak için, hem şeffaflığı sağlamak için, hem yönetimde yararlanmak için de muhasebe tutmak ve denetim yapmak gerekiyor; bunlar ortaya çıktı.

Şimdi 1992 yılındaki tartışmaları hepimiz çok iyi hatırlıyoruz. Maliye Bakanlığı niçin tek düzen hesap plânı yayınladı? Tabii ihtiyaç vardı, bir kamu otoritesinin devreye girmesi gerekirdi ve bu konuyla o tarihlerde en çok ilgili olan taraf Maliye Bakanlığydı.

Ama, gene bir olayı anlatayım, yayınlanacak kitaplara da girsin diye söylüyorum.

Değerli hocalarımız hazırlamışlardı, Maliye Bakanlığında o zaman sorumluluk üstlenen Sayın Özdil filan hepsi, bu tek düzen hesap plânının yayınlanmasını istiyordu ve çok yararlı olacağı noktasında da bir ittifak vardı. Ama, dönemin Bakanı değerli dostumuz Sümer Oral, bu tebliği bir türlü yayınlamıyordu.

Sümer Oral benim çok yakın arkadaşımdır, çokta severim, ama bir imzası nedeniyle hiçbir tartışma çıkmasını isteyen bir yapısı vardır. Dedim ki, Sayın Bakan, şu tebliği imzalayın, yayınlayalım. Bakın, bir ihtiyacı karşılayacak. “Ya bırak Mustafa” dedi, “şimdi bu o kadar tartışma çıkarır ki. Alışılmış bir düzen var, ne güzel gidiyoruz. O olacak, bu olacak, eğitimi nasıl olacak” filan. Sayın Bakan, yapmayın, etmeyin. Biz bunun her türlü sorumluluğunu üstleniriz filan. O gün geçti, gene imzalamadı.

Sonra bir daha gittiğimde dedim ki, bütün sorumluluk bize ait, hiç merak etmeyin. Eğitimi, bilmem nesini yapacağız. Gerçekten lütfetti, imzaladı, iyi bir iş yaptı ve biz böylece muhasebeyi ciddi bir yön verdik, bir sistematize etme fırsatı bulduk.

Sonra çok başlılık, burada da şikâyet edildi, Türkiye'nin her konuda temel derdidir. Yani ekonomide de bu böyledir, herkes şikâyet eder, Maliyede de bu böyle, ne yazık ki muhasebede ve denetimde de bu böyle. Bundan uygulamacılar olarak bizler çok şikâyetçiyiz, yani sizler çok şikâyetçisiniz. İşte SPK bir şey ister, sonunda bizim meslektaşlarımız yük altına giriyor. Maliye farklı bir şey ister, aynı yük.

Şimdi bunu acaba nasıl aşarız diye Sayın Türker ile birlikte değerli arkadaşım dedi ki, “canım, kanuna bir geçici madde koymak yerine, müstakil bir kanun çıkarsaydınız elbette çok daha güzel olurdu.” Ama, kanun çıkarmak çok zordur, özellikle de böyle konuda, bilen-bilmeyen herkesin görüş bildirdiği bir konuda bir şey yapmak çok zordur. Ama, yasa yasadır, geçici madde de olsa, ek maddede olsa bu yasadır. Önemli bir platform oluşturmuştur ve çok başlılığın ortadan kaldırılması yönünden bizim çok önem verdiğimiz, çok değer verdiğimiz ve Sayın Türker ile beraber bazı milletvekillerinin gece yarısı evine kadar giderek kulis yaparak çıkarttığımız bir yasadır.

Sayın Başkan Üstünel de burada, kendilerinden bu çok başlılığı kaldırma anlamında büyük emek bekliyoruz; bunu hemen ifade edeyim.

Sayın Özince lütfettiler, bu kadar yoğunlukları arasında panelimize katıldılar. Benim çok değerli bir dostumdur. Kendisi Bankalar Birliğinin de Başkanı. Bir konuyu izninizle hatırlatmak istiyorum.

Gene Sayın Türker ile bizim çok uğraş verdiğimiz bir mesele var. O da şudur: Bankalardan kredi alan müşterilerin malî tablolarının ve hesaplarının da bizim meslek mensupları tarafından incelenmesi için biz Bankalar Kanununa bir hüküm koyduk, çok uğraşarak koyduk. Zannediyorum ta 1994'te filan ilk kez konuldu, ama bir türlü nedense bankalar bunu uygulamak istemediler. İşte Hazineye başvurduk, Bankalar Birliğine başvurduk, ama bir türlü hayata geçmedi. Bunun bizim meslek camiamıza bir hizmet olsun diye düşündüğümüz konu değil, gerçekten bankacılık sisteminin şeffaflaşması açısından, bankacılık sistemindeki bataklık kredilerin azalması açısından çok önemli bir konudur. Kendileri Bankalar Birliğinin Başkanı, bunu tekrar bir gündeme getirirlerse, bu açık yasa hükmünün uygulanması yönünde bir katkıları olursa çok sevinirim.

Tabii bu çok başlılığın, muhasebe, denetim alanındaki çok başlılığın büyük şeyini gene Sayın Özince ile beraber İş Bankasında 2002 yılında yaşadık.

Şimdi İş Bankası gibi ciddî bir kurumumuzun kendisine göre çıkardığı bir bilânçosu, kâr-zarar tablosu vardı, Bağımsız denetim şirketimizin denetleyerek bulduğu bir rakam vardı, BDDK'nın bulduğu bir rakam vardı, o da tümüyle farklıydı, Yani, muhasebe nihayet rakamlara dayanan bir bilim dalı. Bu konuda bu kadar farklılık olması doğrusu çok anlaşılabilir bir şey değil. Yani, hangi yaklaşımı getirirseniz getirin bu kadar farklılık olması doğru değil. Bunun temel nedeni, bazı kavramların, bazı yöntemlerin ülkemizde hâlâ yerleşmemiş olmasından kaynaklanıyor. Bir enflasyon muhasebesi nasıl uygulanacak, değerlemeler nasıl yapılacak, bunların artık en az tartışılır hâle gelmesi lâzım. Elbette tartışma olmazsa biz burada ne konuşacağız diye düşünebiliriz ama, bu tartışmaları da en aza indirmenin bir yolunu bulmamız gerekir.

Ben bu vesileyle hepinize saygılar sunuyorum.

Ersin Özince, Oturum Başkanı

Efendim, tek soru alalım ve uygun görürseniz bitirelim. Haklısınız, ama, süremizi çok fazlasıyla aştık. Buyurun lütfen.

Bülent Çetin

Bülent Çetin, Bursa.

Sayın Başkan, üç konuşmacıya da sorum olacak.

Ersin Özince, Oturum Başkanı

Özür dilerim; ben son gününde katıldım bu sempozyuma, belki konuşmak için bu saatler dışındaki zamanlarda kullanılabilir.

Tabii buyurunuz, siz sorularınızı sorunuz ama, mümkünse bundan sonrakileri oturum sonrasında da, yine hep beraber buradayız.

Bülent Çetin

Ama, burada sorularımız tüm camiayı ilgilendiğiniz için o anlamda sormak istiyoruz.

Özellikle birinci sorum Sayın Nalbantoğlu'na.

Tabii eğitimin en önemli kaynağının bilgi olduğunu gerek bildirinizde, gerekse konuşmanızda belirttiniz. Bilgiye ulaşmak için teknolojiyi kullanmak olarak da düşüncelerinizi söylediniz. Bu camia, akademik odalar içinde en fazla teknolojiyi kullanan ve kurumsal anlamda da TÜRMOB'umuz teknolojiyi en iyi kullanan kurum hüviyetindedir.

Ve hedefinizi de söylediniz.

Şu anda Ankara Üniversitesiyle yapılan bir anlaşma, bana göre bir devrimdir, uzaktan eğitim projeniz var.

Bunun dışında, yine kitle iletişim aracı olarak en fazla kullanılan televizyon; yine bildirinizde okudum. Özellikle müşterilerimizi de bilgilendirmek anlamında bu televizyon aletini kullanmayı düşünüyor musunuz TÜRMOB olarak? Bunun belli bölümleri meslek mensuplarını, aday meslek mensuplarını, belli bölümlerinde de müşterilerimizi ilgilendiren programlar hedefleye biliyor musunuz? Anadolu Üniversitesiyle falan iş birliği hâlinde diye düşünebiliyorum.

Yine ikinci bir sorum Sayın Nalbantoğlu'na.

Özellikle denetim şirketleri taşeronluk sistemiyle, bildirinizde olduğu için söylüyorum, haksız rekabet boyutuyla, avukatından tutun her türlü imkanları elinde tutarak muhasebeci, malî müşavir ve yeminli malî müşavirleri devreden çıkartarak, eğitimden, hukuksal sorundan ve vergisel sorunlardan başlayarak her türlü sorunlarınızı çözeriz iddiasıyla haksız rekabet yaratıyorlar mı sizin düşüncenize göre? Bunu sormak istiyorum.

Bu anlamda da, daha ziyade onlar yabancı şirketler olduğuna göre, ulusal duruş için düşünceniz nedir ve bu konuda önlem almayı düşünüyor musunuz?

Sayın Özdil'e çok kısa sorum olacak.

Özellikle meslek mensuplarının bilânço usulünde defter tutmasından korktuğunu söyledi. Tabii bu bir ayağı, ikinci bir ayağı daha var, Maliye Bakanlığı. Ülkemize baktığımız zaman, bir kısım vergiden muaf esnaf, bir kısım vergilendirme, ucube bir sistemle basit vergilendirme diye bir sistem getiriyorsunuz.

Yine gelir yapısı içine baktığımız zaman, işletme hesabı defteri dediğimiz defterin oldukça fazla bir miktarı aldığı düşüncesiyle, burada muhasebe standartları yürütme ve buradan malî tablolardan elde edineceğimiz denetim anlamında bilgilerden nasıl faydalanacaksınız?

Siz Maliye Bakanlığı olarak tüm muhasebe kayıtlarının bilânçosuyla deftere tutması yönünde Maliye Bakanlığının bir çalışması var ama, bu konuda r düşüncenizi sormayı düşünüyorum.

Son olarak Sayın Üstünel üstadıma bir soru soracağım ve bitiriyorum.

Özellikle Türk Muhasebe Standartları Kurulu ile SPK arasında bir çatışma var mı? Bunu net olarak söylemenizi istiyorum. Bunu özellikle sizin ağzınızdan duymak istiyorum. Her ne kadar Sermaye Piyasası Kurulundan arkadaşımız Kurulda olmasına rağmen, ama tebliğlere bakıyorsunuz, üstadımın dediği gibi bunu bekleyebilirlerdi, Standartlar Kurulu bu tebliği yayınlayabilirdi. Bu çatışma var mı yok mu? Bir izah ederseniz memnun olurum.

Teşekkür ederim.

Ersin Özince, Oturum Başkanı

Teşekkür ederim. Buyurunuz.

Rifat Nalbantoğlu

Değerli arkadaşlarım, bu sizlere herhâlde dağıtılan tebliğin içinde yer alan, ama konuşmam sırasında zaman meselesiyle değinemediğim birkaç konuya Bursa Oda Başkanımız temas etti. Ben çok kısa olarak bu konudaki görüşlerimi de sizlerle paylaşacağım.

Şimdi, bu muhasebe uygulamaları konusundaki tek noktanın biz meslek mensupları olmadığı, yani çözüme kavuşturulması gereken tek noktanın biz olmadığımız, müşterilerimizden başlayarak bu konuyla ilgili tüm kesimlerin mutlaka aynı duyarlılığı göstermesi, hatta bize ulaşabileceğimiz alanlarda, ben tebliğin bir bölümünde müşteri eğitimi diye de bir bölümden bahsetmişim, bunun şart olduğunu ben gerçekten düşünüyorum.

Ve bunun için de, tabii ki bu bir tartışmadır, bir görüşür, meselâ örnekse, Temel Eğitim Staj Merkezlerimizde Müşteri Bilgilendirme ve Eğitim Komisyonu adı altında bir komisyon kurulup, bu komisyon önümüzdeki dönemlerde hiç değilse Sayın Çetin'in ifade ettiği gibi yerel medyayla iş birliği yaparak, bölgelerdeki sanayi ticaret odalarıyla iş birliği yaparak, bizim yapmakta olduğumuz eğitim çalışmalarına bu insanların katılmasını

sağlayarak belli yapmaya çalıştığımız işlerin gelişmesi noktasında tabii ki bir mesafe katederiz diye düşünüyorum.

Tabii ki bu işin organizasyonu da yine merkezde, yani Temel Eğitim Staj Merkezimiz vasıtasıyla yapılmalı bu çalışmalar. Belki de ulusal bazda kimi televizyonlarda, kimi programlarda da benzer çalışmalar yapılabilir diye düşünüyorum.

Haksız rekabet konusundaki görüşünüze katılıyorum tabii. Ama, bir sürü konuda olduğu gibi bunda da şöyle bir şey yok: Bu konu ancak şu yolla çözülür diye bir şey yok. Evet, ortada bir haksız rekabet yaratılıyor. Haksız rekabet özellikle bizim kolumuzda çalışan meslektaşlar açısından kendi eşdeğerler arasında da aslında ciddi bir haksız rekabet yaşıyorlar da; bir de Bozfağlı konușurken “4 yabancı Őirketten bahsediyorum “demiŐti, ben 5 olarak biliyordum onu. 4’e mi indiler? İnebilirler. Tabii bunlar kendi aralarında birleŐiyorlar, çıkıyorlar falan. Ama, tabii ki bizim uygulamalarımız konusunda gerçekten bir haksız rekabet yaratıyorlar. Bu haksız rekabetin ortadan kaldırılması noktasında da odalarımız mutlaka önlem almalı, odalarımız bu konuda denetler pozisyonunda olmalıdır diye düşünüyorum.

TeŐekkürler

Ersin Özince, Oturum Başkanı

Evet, buyurun.

Mustafa Özdi

Teşekkür ederim. Bana kısa bir soru var, onu cevaplandırmaya çalışayım.

“Tüm mükelleflerin bilanço usulünde defter tutması gerekmez mi veya bu konuda ne düşünüyorsunuz” diye. Bana göre tüm mükelleflerin bilanço usulünde defter tutması doğru bir seçim olmaz. Çünkü, dünyanın neresine giderseniz gidin, mutlaka mükellef büyüklüklerine göre birtakım mükellefiyetlikleri sınıflandırmanız lâzım.

Ancak, belki üzerine durulması gereken konu, bilanço usulüne geçiŐteki sınırın ne olması gerektiğinin iyi tespit edilmesidir ve bunun politik düşüncelerden ve politika baskılarından uzak, teknik olarak karar verilmesi gerekir.

O nedenle belki basit usulde, bilmiyorum başka ülkede var mı, ama biz de var- normal olarak götürü usulde mükellefe dahi gelişmiş ülkelere rastlarsınız. O nedenle bilanço usulünde tüm mükelleflerin defter tutmasının doğru olmadığını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

Ersin Özince, Oturum Başkanı

Teşekkür ederiz Sayın Özdi. Başka bir şey var mıydı?

Bülent Üstünel

Bir soru da bana var.

Ersin Özince, Oturum Başkanı

Peki, buyurun.

Bülent Üstünel

“Türk Muhasebe Standartları ile SPK arasında çatışma var mı?” Yanıt yok.

Ersin Özince, Oturum Başkanı

Yanıt mı yok?..

Bülent Üstünel

Çatışma yok.

Ersin Özince, Oturum Başkanı

Efendim, galiba en zor oturumlardan bir tanesi pratisyenlerin ve konunun uzmanlarının, uzman tabii çok da, akademik olanların dışındaki uzmanlarının ağırlıkta olduğu oturum olduğu için çok ilgi var, çokta soracağınız sorular var tahmin ediyorum. Fakat, lütfen bunları sonrasında sorunuz.

Ben bu düşüncelerle çok faydalandığımı ifade ederek, oturumu kapatıyorum. Teşekkür ederim.